

สภาพและปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติดของโรงเรียน
ราชประชานุเคราะห์ 5 จังหวัดชายแดนใต้

CONDITIONS AND PROBLEMS OF THE STUDENT AFFAIRS ADMINISTRATION
TO PREVENT DRUG PROBLEMS OF RAJAPRACHANUGROH SCHOOLS IN THE 5
SOUTHERN BORDER PROVINCE

สุนทรี แดงแก้ว^{1*}, จุฑารัตน์ คชรัตน์² และปกรณ์ ลิ้มโยธิน³

Suntaree Daengkaew^{1*}, Jutarat Kotcharat² and Pakorn Limyothin³

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท, หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

¹ Graduate student, Master of Education Program in Educational Administration, Hatyai University

² อาจารย์ ดร., ประจำสาขาวิชาการประถมศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

² Ph.D. lecturer, Department of Elementary Education, Faculty of Education and Liberal Arts, Hatyai University

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., คณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

³ Assistant Professor Dr., Faculty of Political Science, Hatyai University

* Corresponding author, E-mail: suntaree43rpg@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติดของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 5 จังหวัดชายแดนใต้ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 5 จังหวัดชายแดนใต้ ปีการศึกษา 2560 จำนวน 284 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.988 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติดโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยมีสภาพการบริหารงานด้านระบบสนับสนุนจากชุมชนและเครือข่ายการทำงานมากที่สุด ส่วนปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติดโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย โดยการบริหารงานด้านระบบป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด สำหรับแนวทางการดำเนินงานการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติด ควรจัดตั้งคณะกรรมการคอยกำกับ ติดตาม และดูแลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและมีการรายงานผลเพื่อหาทางป้องกันปัญหาเสพติดในสถานศึกษา และมีบทลงโทษที่จริงจังกับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย

คำสำคัญ: การบริหารงานกิจการนักเรียน, ปัญหายาเสพติด, โรงเรียนราชประชานุเคราะห์

Abstract

This research aims to study the conditions, problems, and operational guidelines of the student affairs administration to prevent drug problems of Rajaprajanugroh Schools in the 5 Southern Border Provinces. The sample group consisted of 284 administrators and teachers of Rajaprajanugroh Schools in the 5 Southern Border Provinces in academic year 2017. The instrument was a questionnaire with the reliability of 0.988. The data were analyzed by frequencies, percentages, arithmetic means, and standard deviations.

The research found that the overall and individual aspects for conditions of the student affairs administration to prevent drug problems were at a high level, with the highest level being the aspect concerning community support and networking. As for student affairs administration problems, the overall and individual aspects were at a low level. The highest problem was the preventing and solving drug problems. Considering operational guidelines for the student affairs administration to prevent drug problems, the schools should establish a committee to monitor and supervise the systematic operation and report results to find guidelines for the prevention of drug problems in schools, and should seriously impose penalties with target students.

Keywords: Student Affairs Administration, Drug Problems, Rajaprajanugroh Schools

บทนำ

แนวความคิดการพัฒนาสังคมในปัจจุบันให้ความสำคัญต่อการพัฒนาด้านการศึกษา โดยเฉพาะการศึกษาของเด็กและเยาวชนที่จะต้องได้รับสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่ว่าจะอยู่ในสถานะใดก็ตาม ดังจะเห็นได้จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 10 กำหนดว่าการจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, น. 5) โดยพบว่าสาเหตุสำคัญที่ทำให้เด็กขาดผู้ดูแลหรือเป็นเด็กด้อยโอกาส คือการเติบโตมาท่ามกลางครัวครอบและสภาพสังคมที่ต้องเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ เช่น เหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ เหตุการณ์ดังกล่าวส่งผลให้เด็กและเยาวชนส่วนหนึ่งต้องสูญเสียบิดามารดา ขาดผู้ดูแล ซึ่งจำเป็นต้องได้รับสิทธิและโอกาสในการศึกษาเท่าเทียมกับกลุ่มอื่น ๆ เพื่อไม่ก่อให้เกิดเป็นปัญหาส่วนหนึ่งของสังคมต่อไป (เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์, 2552, น. 1)

จังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยเป็นพื้นที่ที่มีลักษณะพิเศษมากกว่าท้องถิ่นอื่น ๆ ทั้งในแง่ของความเป็นมาทางด้านประวัติศาสตร์ และความหลากหลายทางเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม ด้วยลักษณะพิเศษดังกล่าว ทำให้รัฐบาลให้ความสำคัญและกำหนดให้จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งประกอบด้วยจังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส สตูล และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา ได้แก่ อำเภอยะนะ นาทวี สะบ้าย้อย และเทพา เป็น “เขตพัฒนาพื้นที่พิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้” พื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ที่เกิด

เหตุการณ์ก่อความไม่สงบบ่อยครั้ง ซึ่งผลกระทบจากเหตุการณ์ดังกล่าวส่งผลให้เด็กและเยาวชนส่วนหนึ่งต้องสูญเสียบิดามารดา ทำให้ไม่มีผู้ดูแลและเฝ้าระวังการศึกษา ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศ ทำให้รัฐบาลได้จัดตั้งโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ขึ้นเมื่อ ปี พ.ศ. 2547 เพื่อความเท่าเทียมกันของการได้รับการศึกษา และเพื่อช่วยให้เด็กเหล่านี้ไม่ถูกผลักดันและหลอหลอมให้มีพฤติกรรมไปในทางที่ไม่พึงประสงค์หรืออาจตกเป็นเครื่องมือของผู้มีอิทธิพลและมิจฉาชีพนำไปสู่ปัญหาต่าง ๆ โดยเฉพาะปัญหายาเสพติด (เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์, 2552, น. 1-4)

ปัญหายาเสพติดในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ นับวันจะยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น จากรายงานของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ภาค 9 จังหวัดสงขลา ถึงสถานการณ์ยาเสพติดในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ห้วงตุลาคม 2557-มิถุนายน 2558 พบว่า ยาเสพติดที่มีการค้าและการแพร่ระบาดยังคงมีหลายตัวยา แต่ตัวยาหลักซึ่งมีการค้าและการแพร่ระบาดมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ พืชกระท่อม คิดเป็นร้อยละ 46.50 ยาบ้า คิดเป็นร้อยละ 34.65 และไอซ์ คิดเป็นร้อยละ 7.31 ตามลำดับ (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ภาค 9 จังหวัดสงขลา, 2558) สำหรับโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้เอง ก็พบเจอปัญหายาเสพติดมากเช่นเดียวกัน เนื่องจากการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กำหนดให้บุคคลต้องได้รับสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนจึงไม่สามารถปฏิเสธการรับนักเรียนเข้าเรียนในกรณีต่าง ๆ โดยหนึ่งในภารกิจของโรงเรียนจะต้องรับเด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด กล่าวคือเป็นเด็กที่ติดสารระเหยหรือยาเสพติดให้โทษ ด้วยข้อจำกัดดังกล่าวทำให้โรงเรียนต้องมีการดำเนินงานเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างจริงจัง ซึ่งการที่จะสามารถดำเนินงานดังกล่าวให้ประสบความสำเร็จได้นั้น จำเป็นต้องมีการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการบริหารงานกิจการนักเรียนซึ่งเป็นงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน (พวงมณี ชัยเสรี, 2557, น. 3)

สภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติดของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 5 จังหวัดชายแดนใต้ในปัจจุบัน แต่ละโรงเรียนมีการวางระบบของงานที่ชัดเจนและกำหนดแนวทางในการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องตามกระบวนการขั้นตอนแนวปฏิบัติ โดยผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินงานดังกล่าวคือครูผู้สอน เนื่องจากครูเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด และสามารถให้การช่วยเหลือแก่นักเรียนในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงที อย่างไรก็ตาม แม้ว่าทางโรงเรียนจะมีการดำเนินงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติดอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ แต่ก็ยังมีปัญหาหลาย ๆ ด้านที่เกิดขึ้นในการบริหารงาน โดยเฉพาะปัญหาเกี่ยวกับความร่วมมือจากพ่อแม่ผู้ปกครอง ซึ่งโดยส่วนใหญ่พ่อแม่และผู้ปกครองไม่ได้ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนเท่าที่ควร เพราะกลัวว่าการเข้าร่วมกิจกรรมหรือการเปิดเผยข้อมูลให้ได้รับทราบความจริง อาจส่งผลเสียต่อลูกหลานของตนเอง เช่น อาจไม่ได้พิจารณาให้เข้าเรียน หรืออาจได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสม เป็นต้น (พวงมณี ชัยเสรี, 2557, น. 4) ดังนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ทางโรงเรียนต้องกำหนดแนวทางในการดำเนินงานการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติดของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลจากสภาพและปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนในปัจจุบัน เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผล

ผู้วิจัยในฐานะผู้ช่วยงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มงานหนึ่งของงานการบริหารงานกิจการนักเรียน จึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติดของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 5 จังหวัดชายแดนใต้ เพื่อที่จะนำข้อมูลที่ได้

ไปใช้ในการแก้ไข ปรับปรุง ส่งเสริม และพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนให้เป็นไปอย่างมีระบบและเกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้นในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับของสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติดของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 5 จังหวัดชายแดนใต้
2. เพื่อศึกษาระดับของปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติดของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 5 จังหวัดชายแดนใต้
3. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติดของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 5 จังหวัดชายแดนใต้

แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

แนวคิดเกี่ยวกับระบบงานเพื่อรองรับการปฏิบัติงานด้านยาเสพติดในสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2553, น. 59-63) ได้สรุปผลการศึกษาแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาไว้ว่า สถานศึกษาเป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดลงสู่ นักเรียน นิสิต นักศึกษา ท่ามกลางสถานการณ์ปัญหาในรูปแบบที่หลากหลายซับซ้อนและแปรเปลี่ยนอย่างรวดเร็วภายใต้สภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยปัจจัยเสี่ยงและพื้นที่เสี่ยงต่อการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดในสังคมปัจจุบัน สถานศึกษาจำเป็นต้องจัดระบบงานด้านยาเสพติด เพื่อบูรณาการการทำงานทั้งหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอกให้สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผล โดยแบ่งออกเป็น 6 แนวทาง ดังนี้

1. ระบบข้อมูล เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ต้องและเป็นปัจจุบันเพื่อสามารถนำไปประกอบการวางแผนและแนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยข้อมูลมีจัดเก็บ ได้แก่ 1) ข้อมูลสภาพปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้ในการติดตาม เฝ้าระวังปัญหา และจัดทำแผนงาน โครงการและกิจกรรมในการป้องกันแก้ไขปัญหายาได้อย่างเหมาะสม 2) ข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ประกอบด้วยข้อมูลส่วนบุคคลที่มีการจัดเก็บในระเบียบงานสะสม แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรม ทุกด้าน ทั้งดีและเปียงเบน เพื่อประโยชน์ในการแก้ปัญหาและดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคลและภาพรวมระดับสถานศึกษา และ 3) ข้อมูลการดำเนินงาน จัดเก็บในรูปแบบเอกสารหรือสื่อมัลติมีเดีย เป็นองค์ความรู้สำคัญในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา

2. ระบบป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด การสำรวจสภาพปัญหาจะทราบถึงสถานการณ์ปัญหา และกำหนดกลุ่มเป้าหมายการดำเนินงานได้ชัดเจน โดยการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด แต่ละกลุ่มเป้าหมาย มีดังนี้ 1) นักเรียนกลุ่มทั่วไปที่ไม่เคยใช้ยาเสพติด เป็นการดำเนินงานการป้องกันภาพกว้างที่ครอบคลุมนักเรียนทั่วไปในโรงเรียนเพื่อสร้างภูมิคุ้มกัน 2) นักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือนักเรียนที่มีประสบการณ์ในการใช้ยาเสพติด เป็นการดำเนินงานโดยใช้มาตรการแทรกแซง เพื่อให้ความช่วยเหลือและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเสี่ยงให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น 3) นักเรียนกลุ่มที่ติดยาเสพติด เป็นการดำเนินการเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดไปสู่ นักเรียนกลุ่มอื่น และส่งนักเรียนเข้ารับการรักษาบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพในสถานบำบัดรักษา และติดตามดูแลช่วยเหลือระหว่างที่กลับมาศึกษา

และ 4) นักเรียนที่มีพฤติกรรมขยาเสพติด เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการดำเนินการป้องกันด้วยมาตรการทางการศึกษาและมาตรการทางกฎหมาย

3. ระบบการให้คำปรึกษา เป็นกระบวนการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่มีปัญหาทั้งปัญหาส่วนตัว การเรียน พฤติกรรมเบี่ยงเบนต่าง ๆ และยาเสพติด การให้คำปรึกษาจะช่วยให้แก่นักเรียนหาทางแก้ปัญหาค้นคว้าได้ ถูกต้องและเหมาะสม ในกระบวนการให้คำปรึกษามีบุคคลหลายฝ่ายเข้ามาเกี่ยวข้อง ได้แก่ เพื่อนนักเรียน ผู้ปกครอง อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์แนะแนว รวมทั้งนักจิตวิทยา กรณีที่เป็นปัญหาเชิงลึกต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่ต้องปฏิบัติงานสัมพันธ์และเชื่อมโยงกัน พร้อมส่งต่อปัญหาตามสภาพปัญหาและศักยภาพของบุคคลที่เข้ามามีส่วนช่วยเหลือ

4. ระบบเฝ้าระวัง เป็นระบบแจ้งเตือนในเรื่องยาเสพติดให้กับผู้เกี่ยวข้องเพื่อเตือนภัย สร้างสภาวะป้องกันที่เหมาะสมเพื่อป้องกันการหวนกลับของยาเสพติด โดยการดำเนินการสำรวจสภาพปัญหาและพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดอย่างสม่ำเสมอ รับแจ้งข่าวสารและเบาะแสจากบุคคลภายในสถานศึกษาและชุมชน แจ้งเตือนปัญหาให้กับผู้เกี่ยวข้องทราบโดยทั่วกัน และจัดประชุมผู้ที่เกี่ยวข้องและปฏิบัติการแก้ไขด้วยการสร้างสภาวะป้องกันปัญหาที่เหมาะสม

5. ระบบการสนับสนุนจากชุมชนและเครือข่ายการทำงาน การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาไม่สามารถดำเนินการได้ตามลำพัง จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากชุมชนและหน่วยงานในพื้นที่ โดยสถานศึกษาเป็นศูนย์กลางในการระดมทรัพยากรจากทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โดยพัฒนาความร่วมมือภาคีในภาคส่วนต่าง ๆ ให้เป็นเครือข่ายการทำงาน ซึ่งจะทำให้มีพลังและมีความต่อเนื่องในการทำงาน

6. ระบบบริหารจัดการ สถานศึกษาควรจัดโครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการด้านยาเสพติดเพื่ออำนวยความสะดวกดำเนินงานในระบบต่าง ๆ ทั้งกลไกระดับห้องเรียน ชั้นเรียน กลุ่ม/ชมรม และโรงเรียน โดยกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบงานที่ชัดเจน ซึ่งควรประกอบด้วยผู้แทนผู้บริหาร ครู อาจารย์ทุกฝ่าย ผู้ปกครองนักเรียน และชุมชน ในรูปแบบคณะกรรมการนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาหรือคณะกรรมการเฉพาะกิจ เพื่อทำหน้าที่เกี่ยวกับการจัดทำแผนงาน การอำนวยความสะดวกกิจกรรมด้านยาเสพติด การพัฒนาบุคลากรเพื่อปฏิบัติงานด้านยาเสพติด การกำกับ ติดตาม การดำเนินงาน การรวบรวมและรายงานผลการดำเนินงาน และการวิจัยและพัฒนาวิชาการด้านยาเสพติดในสถานศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มีหลายงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษางานวิจัยของทรศนะ เลี้ยงรักษา (2557, น. 301-314) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติดของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า สภาพการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติดที่มีการดำเนินงานมากที่สุด คือการส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์โดยใช้กิจกรรม เพื่อไม่ให้แก่นักเรียนเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ส่วนปัญหาทางานกิจการนักเรียนที่เป็นปัญหามากที่สุด คือผู้ปกครองที่เข้าร่วมกิจกรรมน้อยกว่าเป้าหมายที่กำหนด นอกจากนี้ก็ลักษณะ พานทอง และไพบุลย์ แจ่มพงษ์ (2560, น. 179-188) ศึกษาการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 38 จังหวัดระนอง ผลการศึกษาในส่วนของการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พบว่ามีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และจากการรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการบริหารงานกิจการนักเรียนด้านงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พบว่าผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน ได้

เสนอแนะว่าควรแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานด้านงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด มีการประชุมวางแผนในการดำเนินงานโดยครูและนักเรียน ทุกคนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติด

กรอบแนวคิดการวิจัย

<p>สภาพการบริหารงาน กิจการนักเรียน เพื่อป้องกันปัญหา ยาเสพติด</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ระบบข้อมูล 2. ระบบป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติด 3. ระบบการให้คำปรึกษา 4. ระบบเฝ้าระวัง 5. ระบบการสนับสนุนจาก ชุมชนและเครือข่าย การทำงาน 6. ระบบบริหารจัดการ 	<p>ปัญหาการบริหารงาน กิจการนักเรียน เพื่อป้องกันปัญหา ยาเสพติด</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ระบบข้อมูล 2. ระบบป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติด 3. ระบบการให้คำปรึกษา 4. ระบบเฝ้าระวัง 5. ระบบการสนับสนุนจาก ชุมชนและเครือข่าย การทำงาน 6. ระบบบริหารจัดการ 	<p>แนวทางการบริหารงาน กิจการนักเรียน เพื่อป้องกันปัญหา ยาเสพติด</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ระบบข้อมูล 2. ระบบป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติด 3. ระบบการให้คำปรึกษา 4. ระบบเฝ้าระวัง 5. ระบบการสนับสนุนจาก ชุมชนและเครือข่าย การทำงาน 6. ระบบบริหารจัดการ
---	--	---

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรในการวิจัยนี้ คือ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 5 จังหวัดชายแดนใต้ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2560 ประกอบด้วย 1) โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 39 จังหวัดนราธิวาส 2) โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 40 จังหวัดปัตตานี 3) โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 41 จังหวัดยะลา 4) โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 42 จังหวัดสตูล และ 5) โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 43 จังหวัดสงขลา รวมจำนวนทั้งสิ้น 284 คน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารและครู มีลักษณะคำถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check-list) ได้แก่ เพศ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และโรงเรียนที่สังกัด

ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติด ทั้ง 6 ระบบ ประกอบด้วย ระบบข้อมูล ระบบป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ระบบการให้คำปรึกษา ระบบเฝ้าระวัง ระบบสนับสนุนจากชุมชนและเครือข่ายการทำงาน และระบบบริหารจัดการ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามสภาพและปัญหาที่เกิดขึ้นจริง ได้แก่ ระดับสภาพและปัญหา

มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด กำหนดค่าคะแนนเป็น 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) มากกว่า 0.60 ทุกข้อ และมีค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรสภาพการบริหารงาน และตัวแปรปัญหาการบริหารงานเท่ากับ 0.985 และ 0.991 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 แนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหาเสพติด ทั้ง 6 ระบบ มีลักษณะเป็นแบบคำถามปลายเปิด (Open-ended)

วิธีการเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 5 จังหวัดชายแดนใต้ เพื่อแนะนำตัวและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล หลังจากนั้นก็ดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารและครูที่เป็นประชากร และรับคืนแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ทั้งนี้ใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรได้ครบตามจำนวนที่กำหนดเป็นระยะเวลา 101 วัน นับตั้งแต่วันที่ 15 พฤษภาคม-24 สิงหาคม พ.ศ. 2560

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

1. ระดับสภาพและปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหาเสพติด วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับการแปลความหมายจากค่าเฉลี่ย ใช้เกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2545, น.103) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 = ระดับสภาพ/ปัญหาการบริหารงาน มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 = ระดับสภาพ/ปัญหาการบริหารงาน มาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 = ระดับสภาพ/ปัญหาการบริหารงาน ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 = ระดับสภาพ/ปัญหาการบริหารงาน น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 = ระดับสภาพ/ปัญหาการบริหารงาน น้อยที่สุด

2. แนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหาเสพติด วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ และร้อยละ

ผลการวิจัย

ระดับสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหาเสพติดของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 5 จังหวัดชายแดนใต้

สภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหาเสพติดของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 5 จังหวัดชายแดนใต้ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.08$) โดยมีสภาพการบริหารงานด้านระบบสนับสนุนจากชุมชนและเครือข่ายการทำงานมากที่สุด ($\mu = 4.12$) รองลงมา ได้แก่ ระบบป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ($\mu = 4.11$) ระบบการให้คำปรึกษา ($\mu = 4.07$) ระบบเฝ้าระวัง ($\mu = 4.07$) ระบบข้อมูล ($\mu = 4.06$) และระบบบริหารจัดการ ($\mu = 4.04$) ตามลำดับ ดังตารางที่ 1

ระดับปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหาเสพติดของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 5 จังหวัดชายแดนใต้

ปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหาเสพติดของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 5 จังหวัดชายแดนใต้ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย ($\mu = 2.22$) โดยปัญหาการบริหารงานด้านระบบป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ระบบสนับสนุนจาก

ชุมชนและเครือข่ายการทำงาน ($\mu = 2.23$) ระบบข้อมูล ($\mu = 2.22$) ระบบบริหารจัดการ ($\mu = 2.22$) ระบบการให้คำปรึกษา ($\mu = 2.21$) และระบบเฝ้าระวัง ($\mu = 2.20$) ตามลำดับ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 1 ระดับสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติดของโรงเรียน
ราชประชานุเคราะห์ 5 จังหวัดชายแดนใต้

การบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติด	μ	σ	ระดับสภาพ
1. ระบบข้อมูล	4.06	0.67	มาก
2. ระบบป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	4.11	0.65	มาก
3. ระบบการให้คำปรึกษา	4.07	0.73	มาก
4. ระบบเฝ้าระวัง	4.07	0.75	มาก
5. ระบบสนับสนุนจากชุมชนและเครือข่ายการทำงาน	4.12	0.74	มาก
6. ระบบบริหารจัดการ	4.04	0.78	มาก
รวม	4.08	0.72	มาก

ตารางที่ 2 ระดับปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติดของโรงเรียน
ราชประชานุเคราะห์ 5 จังหวัดชายแดนใต้

การบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติด	μ	σ	ระดับปัญหา
1. ระบบข้อมูล	2.22	1.02	น้อย
2. ระบบป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	2.24	1.04	น้อย
3. ระบบการให้คำปรึกษา	2.21	1.08	น้อย
4. ระบบเฝ้าระวัง	2.20	1.09	น้อย
5. ระบบสนับสนุนจากชุมชนและเครือข่ายการทำงาน	2.23	1.10	น้อย
6. ระบบบริหารจัดการ	2.22	1.08	น้อย
รวม	2.22	1.07	น้อย

แนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติดของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 5 จังหวัดชายแดนใต้

ผู้บริหารและครูได้เสนอแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติดของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 5 จังหวัดชายแดนใต้ในภาพรวมที่ควรดำเนินการมากที่สุด คือควรจัดตั้งคณะกรรมการคอยกำกับ ติดตาม และดูแลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและมีการรายงานผลเพื่อหาทางป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา และมีบทลงโทษที่จริงจังกับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 22.86 เมื่อพิจารณาแยกแต่ละระบบ พบว่า แนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหา ยาเสพติดที่ควรดำเนินการมากที่สุดในแต่ละระบบ มีดังนี้ 1) ระบบข้อมูล คือใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการ จัดเก็บข้อมูลนักเรียนรายบุคคล สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาด้านยาเสพติด เพื่อง่ายต่อการติดตามผล และมีการประเมินนักเรียนที่ถูกต้องได้มาตรฐานอย่างเป็นระบบ คิดเป็นร้อยละ 38.24 2) ระบบป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติด คือการจัดกิจกรรมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษหรือพิษภัยของยาเสพติด ผ่าน

สื่อต่าง ๆ เช่น วิดีโอ บอร์ด ไวเนล และประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 28.57 3) ระบบการให้คำปรึกษา คือครูทุกคนควรให้คำปรึกษาแก่นักเรียนทุกคนได้ ทั้งเรื่องการเรียนรู้และเรื่องส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 28.57 4) ระบบเฝ้าระวัง คือทุกฝ่ายในสถานศึกษาควรให้ความร่วมมือในการสอดส่องดูแลนักเรียนและเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด มิใช่รอฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งในการแก้ปัญหา คิดเป็นร้อยละ 41.46 5) ระบบสนับสนุนจากชุมชนและเครือข่ายการทำงาน คือขอความร่วมมือจากเครือข่ายผู้ปกครอง ครู กรรมการสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติดของนักเรียนร่วมกัน คิดเป็นร้อยละ 51.72 และ 6) ระบบบริหารจัดการ คือร่วมกันทำงานแบบบูรณาการทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชน ชุมชน และผู้ปกครอง ในการดำเนินงานเพื่อป้องกันปัญหา ยาเสพติด คิดเป็นร้อยละ 43.33 ตามลำดับ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหา ยาเสพติดของโรงเรียน
ราชประชานุเคราะห์ 5 จังหวัดชายแดนใต้

ระบบการบริหารงาน	แนวทางการบริหารงาน	ร้อยละ
1. ระบบข้อมูล	ใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการจัดเก็บข้อมูลนักเรียนรายบุคคล สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาด้านยาเสพติด เพื่อถ่ายทอดการติดตามผล และมีการประเมินนักเรียนที่ถูกต้องได้มาตรฐานอย่างเป็นระบบ	38.24
2. ระบบป้องกันและแก้ไข ปัญหา ยาเสพติด	การจัดกิจกรรมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษหรือพิษภัยของยาเสพติดผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น วิดีโอ บอร์ด ไวเนล และประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย เป็นต้น	28.57
3. ระบบการให้คำปรึกษา	ครูทุกคนควรให้คำปรึกษาแก่นักเรียนทุกคนได้ ทั้งเรื่องการเรียนรู้และเรื่องส่วนตัว	28.57
4. ระบบเฝ้าระวัง	ทุกฝ่ายในสถานศึกษาควรให้ความร่วมมือในการสอดส่องดูแลนักเรียนและเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด มิใช่รอฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งในการแก้ปัญหา	41.46
5. ระบบสนับสนุนจากชุมชน และเครือข่ายการทำงาน	ขอความร่วมมือจากเครือข่ายผู้ปกครอง ครู กรรมการสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติดของนักเรียนร่วมกัน	51.72
6. ระบบบริหารจัดการ	ร่วมกันทำงานแบบบูรณาการทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชน ชุมชน และผู้ปกครอง ในการดำเนินงานเพื่อป้องกันปัญหา ยาเสพติด	43.33
ในภาพรวม	ควรจัดตั้งคณะกรรมการคอยกำกับ ติดตาม และดูแลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและมีการรายงานผลเพื่อหาทางป้องกันปัญหา ยาเสพติดในสถานศึกษา และมีบทลงโทษที่จริงจังกับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย	22.86

สรุปและอภิปรายผล

ระดับสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติดของโรงเรียน ราชประชานุเคราะห์ 5 จังหวัดชายแดนใต้

สภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติดของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 5 จังหวัดชายแดนใต้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 5 จังหวัดชายแดนใต้ มีลักษณะพิเศษที่แตกต่างจากโรงเรียนทั่วไป กล่าวคือ เป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนแบบอยู่ประจำ ภาระงานของโรงเรียนมีมากกว่าโรงเรียนปกติ บุคลากรของโรงเรียนมีหน้าที่พิเศษเพิ่มเติมไปจากโรงเรียนโดยทั่วไป เช่น การจัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดให้กับนักเรียนช่วงหลังเลิกเรียนหรือภาคกลางคืน รวมถึงการอยู่ประจำของนักเรียนจะมีครูคอยควบคุมดูแลและเข้มงวดในการป้องปรามปัญหาเสพติดด้วยการจัดเวรยามสอดส่องดูแล ตรวจสอบ ติดตามผู้ดูแลในบริเวณที่เสี่ยงในโรงเรียนและรอบ ๆ โรงเรียน มีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ชัดเจน มีโครงการและกิจกรรมให้นักเรียนได้เข้าร่วมและประสบการณ์จริงอย่างหลากหลาย เช่น โครงการ To Be Number One กิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพ และกิจกรรมอบรมนักเรียนแกนนำต้านยาเสพติด เป็นต้น จึงทำให้การดำเนินงานต่าง ๆ ของงานการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหาเสพติดของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 5 จังหวัดชายแดนใต้ เป็นไปได้ดี และบรรลุเป้าหมาย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหาเสพติดของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 5 จังหวัดชายแดนใต้ ด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ระบบสนับสนุนจากชุมชนและเครือข่ายการทำงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ทุกแห่งตั้งอยู่ในแหล่งชุมชน ซึ่งประกอบด้วยหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ที่สามารถเป็นที่พึ่งพาอาศัยทรัพยากรต่าง ๆ ในโรงเรียนได้ โดยใช้เป็นสถานที่จัดกิจกรรม มีครูเป็นวิทยากร กิจกรรมการพัฒนาในที่สาธารณะ กิจกรรมเหล่านี้สามารถสร้างความสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ทำให้ชุมชนเต็มใจในการเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้ปัญหาเสพติดของโรงเรียน ซึ่งเมื่อชุมชนเกิดการรับรู้เกี่ยวกับปัญหาเสพติดที่เกิดขึ้นในโรงเรียนจะเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยกระตุ้นให้คนในชุมชนเกิดความเข้าใจ ความสำนึก และความตระหนักถึงความสำคัญของปัญหา อันจะส่งผลให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของโรงเรียนเกิดขึ้นได้และเกิดผลอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2553, น. 59-63) กล่าวว่า การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาไม่สามารถดำเนินการได้ตามลำพัง จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากชุมชนและหน่วยงานในพื้นที่ โดยสถานศึกษาเป็นศูนย์กลางในการระดมทรัพยากรจากทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โดยพัฒนาความร่วมมือภาคีในภาคส่วนต่าง ๆ ให้เป็นเครือข่ายการทำงาน ซึ่งจะให้มีพลังและมีความต่อเนื่องในการทำงาน

ระดับปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติดของโรงเรียน ราชประชานุเคราะห์ 5 จังหวัดชายแดนใต้

ปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหาเสพติดของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 5 จังหวัดชายแดนใต้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนทุกแห่งต้องการให้นักเรียนรอดพ้นจากพิษภัยของยาเสพติด จึงได้วางมาตรการที่จะป้องกันปัญหาเสพติดอย่างจริงจัง มีการวางระบบของงานที่ชัดเจนและกำหนดแนวทางในการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องตามกระบวนการขั้นตอนแนวปฏิบัติ จึงทำให้มีปัญหาในการบริหารงานเกิดขึ้นน้อย

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติดของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 5 จังหวัดชายแดนใต้ โดยภาพรวมจะอยู่ในระดับน้อย แต่ก็ยังพบว่าปัญหาด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่น ๆ คือ ระบบป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือการประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อร่วมกันแก้ปัญห โดยนำผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและการติดตามดูแลช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด อาจเป็นเพราะปัจจุบันได้เกิดความไม่สงบในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้บ่อยครั้ง ทำให้ผู้ปกครองเกิดความหวาดกลัวในการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในโรงเรียน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ประกอบกับผู้ปกครองส่วนหนึ่งที่ลูกหลานมีประวัติเกี่ยวข้องกับยาเสพติดอาจกลัวว่าการเข้าร่วมกิจกรรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมต่าง ๆ เมื่อโรงเรียนได้รับทราบความจริง อาจส่งผลเสียต่อลูกหลานของตนเอง เช่น อาจไม่ได้พิจารณาให้เข้าเรียน หรือการได้รับการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสม ทำให้การประสานงานระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหายาเสพติดมีปัญหาเกิดขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของพรรณสะ เลียงรักษา (2557, น. 301-314) พบว่าปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหา ยาเสพติดของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือผู้ปกครองที่เข้าร่วมกิจกรรมน้อยกว่าเป้าหมายที่กำหนด

แนวทางการดำเนินงานการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติดของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 5 จังหวัดชายแดนใต้

แนวทางการดำเนินงานการบริหารงานกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติดของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 5 จังหวัดชายแดนใต้ในภาพรวมที่ควรดำเนินการมากที่สุด คือควรจัดตั้งคณะกรรมการคอยกำกับ ติดตาม และดูแลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและมีการรายงานผลเพื่อหาทางป้องกันปัญหา ยาเสพติดในสถานศึกษา และมีบทลงโทษที่จริงจังกับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ทั้งนี้การจัดตั้งคณะกรรมการคอยกำกับ ติดตาม และดูแลการดำเนินงานด้านยาเสพติดอย่างเป็นระบบ จะช่วยให้การดำเนินงานตามมาตรการที่วางไว้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และการมีคณะกรรมการคอยกำกับติดตามผลการดำเนินงานด้านยาเสพติด จะทำให้โรงเรียนได้รับทราบข้อมูลทางสถิติเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านยาเสพติดของโรงเรียน ทำให้ทราบแนวโน้มและประสิทธิผลของการใช้งบประมาณที่โรงเรียนได้รับการจัดสรรในการดำเนินงานด้านยาเสพติด ซึ่งสามารถนำผลการดำเนินงานมาใช้ประกอบการพิจารณาจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานด้านยาเสพติดแต่ละปีได้อย่างเหมาะสม ส่วนการกำหนดบทลงโทษที่รุนแรงจะทำให้นักเรียนเกิดความกลัวไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด เป็นการป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาได้วิธีหนึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของกฤษณะ พานทอง และไพบูลย์ แจ่มพงษ์ (2560, น. 179-188) ได้เสนอแนะแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 38 จังหวัดระนอง ด้านงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ว่าควรแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด มีการประชุมวางแผนในการดำเนินงานโดยครูและนักเรียน ทุกคนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. โรงเรียนควรสื่อสารกับผู้ปกครองหรือผู้ใกล้ชิดนักเรียนให้เปิดเผยความจริงในทุก ๆ ด้าน โดยการชี้แจงให้เห็นถึงข้อดีของการเปิดเผยข้อมูลนักเรียนที่แท้จริงว่ามีประโยชน์ต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ตรงตามสภาพความต้องการหรือสภาพปัญหาของนักเรียน

2. โรงเรียนควรทำความเข้าใจกับผู้ปกครองให้มีส่วนดูแลนักเรียนที่เสี่ยงต่อการใช้ยาเสพติด และคอยช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสบการณ์ในการใช้ยาเสพติด หากดำเนินการแล้วแต่ผู้ปกครองเพิกเฉย ควรใช้วิธีการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาให้มีโอกาสเข้ารับการรักษาช่วยเหลือเป็นพิเศษจากผู้เชี่ยวชาญต่อไป

3. โรงเรียนควรกำหนดมาตรการเฝ้าระวังการป้องกันปัญหายาเสพติดให้มีความชัดเจนและมีการปฏิบัติตามมาตรการอย่างเข้มงวดและต่อเนื่อง

4. โรงเรียนควรประสานงานกับผู้ปกครองและชุมชนในการสร้างความร่วมมือในลักษณะเครือข่ายการทำงาน โดยระดมทรัพยากรจากหน่วยงานต่าง ๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการรับรู้ปัญหาด้านยาเสพติด และเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งต่อไปควรนำเทคนิคอื่น ๆ มาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีรายละเอียดมากยิ่งขึ้น เช่น การสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

กฤษณะ พานทอง และไพบุลย์ แจ่มพงษ์. (2560). การบริหารกิจการนักเรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 38 จังหวัดระนอง ใน การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 8 วันที่ 16 มีนาคม 2560 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา (หน้า 179-188). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

ทรศนะ เลี้ยงรักษา. (2557). สภาพและปัญหาการบริหารกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหาเสพติดของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา, 9(3), 301-314.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุริยสาส์น.

พวงมณี ชัยเสรี. (2557). การวิจัยและพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาด้านวิชาชีพแก่นักเรียนด้วยโอกาสทางการศึกษาในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์และโรงเรียนราชประชานุเคราะห์. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2553). ความรู้และแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ภาค 9 จังหวัดสงขลา. (2558). สถานการณ์ปัญหายาเสพติดพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ห้วงตุลาคม 2557-มิถุนายน 2558. สงขลา: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ภาค 9 จังหวัดสงขลา.

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2552). สภาพการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนใต้ (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.